पर्वतरूपावृक्षरूपाचयापृथिवीतस्याःशिक्षितमाह शश्वदिति सर्वदापरार्थाःपरोपकारार्थाः सर्वाईहायस्यसः परार्थएवएकांततःसंभवोयस्यसः भूभृत्तःपर्वतात् तस्यहिवृक्षतृणनिर्झरप्रसवक्रियाःपरार्थाएवयथातद्वत् तथानगशिष्यः वृक्षशिष्यःसन् परात्मतांपराधीनात्मताम् वृक्षोयक्षापरैरवखंड्योत्पाट्यवानयनमप्यनुमन्यतेतद्वत् ॥३८॥ वायुरपिद्विविधः प्राणोबाह्यश्चतत्रप्राणस्यगुरुत्वमाह प्राणवृत्त्येति प्राणोह्याहारादिमात्रेणप्रवर्तते रूपरसादीनिंद्रियविषयांस्तुनापेक्षते तथामुनिरपिभवेदित्यर्थः प्राणवृत्तेरकरणेमनोवैकल्येनज्ञाननाशःस्यात् अतोदेहनिर्वाहःकर्तव्यः गुणलिप्सायांतु वाक्मनश्चविक्षिप्येत अतोनाधिकंलिप्सेदित्याह ज्ञानमिति ज्ञानंयथाननश्येतमनोवाग्यथानावकीर्येत नविक्षिप्येत ॥ ३९ ॥ विषयान्सेवमानोऽपितेष्वनासक्तिंबाह्याद्वायोःशिक्षेदित्याह विषयेष्विति नानाधर्मेषुशीतोष्णादिधर्मकेषु नहिवायुर्वनेदहनेवासज्जतेतद्वत् ॥ ४० ॥ यथावायुर्ग

शश्वत्परार्थसर्वेहःपरार्थैकांतसंभवः॥ साधुःशिक्षेतभूभृत्तोनगशिष्यःपरात्मताम् ॥ ३८॥ प्राणवृत्त्यैवसंतुष्येन्मुनिर्नैवेंद्रियप्रियैः॥ ज्ञानंयथाननश्येतनावकीर्येतवाङ्मनः॥३९॥ विषयेष्वाविशन्योगीनानाधर्मेषुसर्वतः॥ गुणदोषव्यपेतात्मानविषज्जेतवायुवत् ॥ ४० ॥ पार्थिवेष्विहदेहेषुप्रविष्टस्तद्गुणाश्रयः ॥ गुणैर्नयुज्यतेयोगीगंधैर्वायुरिवात्मदृक् ॥४१॥ अंतर्हितश्चस्थिरजंगमेषुब्रह्मात्मभावेनसमन्वयेन॥ व्याप्त्याऽव्यवच्छेदमसंगमात्मनोमुनिर्नभस्त्वंविततस्यभावयेत् ॥ ४२ ॥ तेजोऽबन्नमयैर्भावैर्मेघाद्यैर्वायुनेरितैः ॥ नस्पृश्यतेनभस्तद्वत्कालसृष्टैर्गुणैःपुमान् ॥ ४३ ॥

धादिधर्मयोगेनप्रतीयमानोऽपि वस्तुतोनतद्योगी एवंदेहादिधर्मयोगेनाहंप्रत्ययेनप्रतीयमानोऽप्यात्मा नतद्धर्मवानितिसंभावितमितिवायोरेवशिक्षितमित्याह पार्थिवेष्विति ॥ ४१ ॥ आकाशाच्छिक्षितंसंभावनाद्वयमाह अंतर्हितश्चेतिद्वयेनअंतर्हितश्चदेहांतर्गतोपिमुनिरात्मनोदेहाद्यसंगमतएवाव्यवच्छेदंचभावयेत् कुतः स्थिरजंगमेषुसमन्वयेनयाव्याप्तिस्तयाकिंमणिषुसूत्रस्येवव्याप्तिःनविततस्यसर्वगतस्यतत्कुतःब्रह्मात्मभावेनब्रह्मस्वरूपभावनयातत्त्वमसीति श्रुतेः नन्वेतत्सर्वंकथंसंभवतितत्राह न भस्त्वंतत्तुल्यत्वंसंभावयेत् यथानभसःसर्वगतस्यनघटादिभिःसंगःपरिच्छेदोवा एवमात्मनोपिसंभवतीति ॥ ४२ ॥ किंचकूटस्थस्यात्मनोनागमापायिदेहादिसंबंधइत्याह तेजोबन्नमयैः तेजश्च आपश्चअन्नंपृथिवीच तन्मयैःकालसृष्टैर्गुणैःदेहादिभिःपुमान्नस्पृश्यतइतिनभोवत्संभवतीति ॥ ४३ ॥